

KONSPEKT KATECHEZY
szkoły ponadpodstawowe

TEMAT KATECHEZY: „DWA OBLICZA AFRYKI – KOŚCIÓŁ PRZEŚLADOWANY”.

Cel dydaktyczny:

- Ukazanie sytuacji prześladowanego Kościoła w Republice Środkowoafrykańskiej.
- Wprowadzenie uczniów w tematykę Dnia Solidarności z Kościołem prześladowanym.

Cel wychowawczy:

- Kształtowanie postawy wrażliwości na krzywdę i cierpienie drugiego człowieka, szczególnie chrześcijan prześladowanych.

Cele operacyjne. Uczeń:

- definiuje czym jest prześladowanie Kościoła;
- ukazuje sytuację chrześcijan w Republice Środkowoafrykańskiej;
- wymienia możliwości niesienia pomocy prześladowanym chrześcijanom;
- dokonuje refleksji nad swoim wkładem w pomoc prześladowanym chrześcijanom;
- uzasadnia potrzebę niesienia pomocy prześladowanym chrześcijanom;
- rozumie przesłanie przykazania miłości Boga i bliźniego w odniesieniu do prześladowanych chrześcijan;
- podejmuje modlitwę w intencji Kościoła prześladowanego;
- uzasadnia potrzebę dawania świadectwa wiary w swoim środowisku.

Plan katechezy:

- Miejsca wypoczynku – wakacje.
- Afryka.
- Prześladowanie.
- Trybunał.
- Miłość Boga i bliźniego.
- Pomoc Kościołowi w Potrzebie.
- Wezwanie Ojca św. Franciszka.

Metody:

Czytanie Pisma Świętego, trybunał, metoda skojarzeń, metoda wykładowa, espozycja slajdu, zapis do zeszytu, zapis na tablicy, projekcja filmu.

Formy:

Zajęcia klasowo – lekcyjne, praca jednostkowa, praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

Pismo Święte, komputer, projektor, tablica, zeszyt, przybory do pisania.

Słowniczek:

Definicja prześladowania chrześcijan:

Prześladowanie to nie tylko torturowanie czy zabijanie z powodu swojej wiary, ale także pozbawianie miejsc pracy oraz presja wywierana na chrześcijan, którzy muszą opuszczać swoje miejsca zamieszkania. To wszelkiego rodzaju działania utrudniające wyznawanie swojej wiary.

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

Ogniwa lekcji	Metody, formy, środki dydaktyczne	Czynności katechety (<i>przebieg katechezy</i>)	Czynności ucznia
Czynności wstępne	Praca zbiorowa.	Katecheta wprowadza uczniów do klasy i prosi o zajęcie miejsc. Katecheta pozdrawia uczniów słowami: <i>„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”</i> .	Uczniowie zajmują swoje miejsca i przygotowują się do zajęć.
Modlitwa	Recytacja modlitwy.	Katecheta prosi uczniów o powstanie i wyciszenie się. Następnie uświadamia uczniom szczególną obecność Boga na katechezie mówiąc: <i>Moi drodzy wyciszmy się teraz, aby stanąć w obecności Boga. Jest On obecny między nami. Jest obecny w nas, w drugim człowieku. Chcemy w modlitewnym skupieniu wysłuchać słowa, które dzisiejszego dnia kieruje do nas Pismo Święte. Katecheta rozpoczyna modlitwę od uczynienia znaku Krzyża Świętego: „W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”</i> .	Uczniowie wyciszają się, następnie czynią znak Krzyża Świętego. Wysłuchują fragmentu Ewangelii. Czynią znak Krzyża Świętego wraz z katechetą i odpowiadają: „Amen”.
	Odczytanie fragmentu Ewangelii.	Katecheta odczytuje fragment Ewangelii z czytań przewidzianych na dany dzień (EWANGELIA (Mt 25,1–13)). Katecheta kończy modlitwę uczynieniem znaku Krzyża świętego: <i>„W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”</i> . Katecheta: <i>Usiądźmy</i> .	Uczniowie wraz z katechetą modlą się w skupieniu. Uczniowie odpowiadają: Amen.
Sprawdzenie obecności	Czytanie imion i nazwisk.	Katecheta sprawdza listę obecności przez wyczytywanie imion i nazwisk uczniów.	Uczniowie siadają na swoich miejscach. Uczniowie zgłaszają swoją obecność przez podniesienie ręki i odpowiedź: „jestem” lub „obecny”.
			Uczeń odpowiada.

<p>Przypomnienie wiadomości z ostatniej katechezy</p> <p>Sprawdzenie zadania domowego</p>	<p>Odczytanie zadania domowego, zeszyt.</p>	<p>Katecheta odnosi się do poprzedniej katechezy. Zadaje pytania wybranemu uczniowi. Katecheta podsumowuje odpowiedzi ucznia. Wystawia uczniowi ocenę.</p> <p>Katecheta sprawdza zadanie domowe prosząc o odczytanie zadania przez losowo wybrane osoby.</p> <p>Po sprawdzeniu zadania domowego Katecheta zwraca się do uczniów: <i>Wprawdzie wakacje minęły trzy miesiące temu, ale proszę powiedzcie, gdzie byście chcieli pojechać na wakacje w przyszłym roku?</i></p>	<p>Wybrani uczniowie odczytują zadanie domowe, reszta uczniów słucha.</p> <p>Uczniowie słuchają.</p> <p>Uczniowie odpowiadają.</p>
<p>Zainteresowanie tematem – wprowadzenie. Uświadomienie celów i zadań katechezy</p> <p>Motywacja</p>	<p>Projekcja filmu.</p> <p>Metoda skojarzeń.</p> <p>Zapis do zeszytu i na tablicy.</p>	<p>Katecheta: <i>Proszę, abyście zobaczyli pewne miejsce, do którego można udać się na wypoczynek.</i></p> <p>Katecheta dokonuje projekcji filmu: https://www.youtube.com/watch?v=M-S8UaIX-dI [dostępny: 25.09.2020]</p> <p>Katecheta zadaje pytania do filmu: <i>Kto chciałby spędzić takie wakacje? A znacie inny obraz Afryki?</i></p> <p>Katecheta: Jednym z tragicznych obrazów Afryki są prześladowania.</p> <p>Katecheta podaje uczniom pojęcie „prześladować” i pyta się ich o pierwsze skojarzenia z nim związane: <i>Proszę, powiedzcie, jakie macie skojarzenia z pojęciem „prześladować”.</i></p> <p>Katecheta: <i>Kto z Was słyszał o prześladowaniu za wiarę w Chrystusa?</i></p> <p>Katecheta podaje definicję prześladowania.</p> <p>Katecheta: <i>Proszę zapisać w zeszytach i na tablicy temat dzisiejszej katechezy: „Dwa oblicza Afryki – Kościół prześladowany”.</i></p>	<p>Uczniowie słuchają.</p> <p>Uczniowie oglądają.</p> <p>Uczniowie odpowiadają na zadane pytania.</p> <p>Uczniowie słuchają.</p> <p>Uczniowie podają wyjaśnienia i hasła, które kojarzą się im ze słowem „prześladować”, które są zapisywane na tablicy.</p> <p>Uczniowie odpowiadają.</p> <p>Uczniowie słuchają.</p> <p>Uczniowie zapisują w zeszytach i na tablicy temat katechezy.</p>

Opracowanie nowego materiału (ukazanie <u>wezwania Bożego</u>)	Metoda wykładowa.	Katecheta: <i>Afryka, to nie tylko piękna przyroda, ale niestety również wciąż głód, choroby, bieda, przemoc oraz mordowanie chrześcijan. Chciałbym, abyśmy dziś w sposób szczególny spojrzeli na Republikę Środkowoafrykańską. Proszę zobaczyć, co działo się i wciąż dzieje, w tym rejonie.</i>	Uczniowie słuchają.
	Projekcja filmu.	Katecheta dokonuje projekcji filmu (min. 0:00-3:00): https://www.youtube.com/watch?v=6KTmO1WGjX8 [dostępny: 25.09.2020].	Uczniowie oglądają.
	Zapowiedź pracy w grupach.	Katecheta: <i>Moi Drodzy, na podstawie tego co do tej pory zobaczyliście i co zostało powiedziane, a także na podstawie tekstu, który część z Was za chwilę otrzyma, postaramy się opracować petycję (w oparciu o wyrok sądu) w sprawie ochrony naszych braci i siostr w wierze, żyjących w Republice Środkowoafrykańskiej, a także naszej pomocy dla nich.</i>	Uczniowie słuchają.
	Metoda trybunału.	Katecheta dzieli klasę na grupy (zespoły) (załącznik nr 1) oraz rozdaje potrzebne pomoce (Pismo Święte oraz tekst z załącznika nr 2).	Uczniowie pracują w zespołach (załącznik nr 1). Czas ok. 6 min.
	Praca w zespołach. Praca z tekstem.	Katecheta przechadza się po klasie i obserwuje, jak uczniowie pracują. W razie potrzeby nakierowuje i podpowiada uczniom, jak należy wykonać zadanie. Obserwacji dokonują też obserwatorzy.	
		Katecheta: <i>Dobrze, teraz spróbujmy podsumować sobie wyniki prac. Proszę, aby sąd otworzył przewód.</i> Sąd otwiera przewód.	Zespoły (załącznik nr1) prezentują swoje wyniki prac.
Ukazanie wezwania Boga	Omówienie pracy w grupach i podsumowanie	Katecheta: <i>Jezus mówiąc o przykazaniu miłości Boga i bliźniego wzywa nas wszystkich do tego, aby między ludźmi panowała wzajemna miłość. Naszym obowiązkiem jest troszczyć się o tych, którzy są w jakiegokolwiek potrzebie. Dziś w sposób szczególny patrzemy na naszych braci w wierze, prześladowanych za wiarę w Chrystusa. Jezus kocha każdego człowieka i</i>	Uczniowie słuchają.

		<p><i>zaprasza nas każdego dnia, do tego, abyśmy i my kochali innych ludzi...</i></p> <p>Katecheta rozwija wypowiedz na temat konieczności pomocy prześladowanym chrześcijanom.</p>	
<p>Pogłębienie materiału (<u>odpowiedź człowieka na wezwanie Boże</u>) Wiązanie teorii z praktyką - postanowienie - odniesienie poznanych treści do życia</p>	<p>Metoda wykładowa.</p>	<p>Katecheta mówi o relacjach jakie powinny panować między ludźmi na przykładzie przykazania miłości Boga i bliźniego.</p> <p>Katecheta do wniosków wyciągniętych z „werdyktu sądu” dołącza szczególną zachętę do modlitwy za prześladowany Kościół. Podaje przykład działalności Pomocy Kościołowi w Potrzebie:</p> <p>https://pkwp.org/o-nas/nasza-dzialalnosc</p>	<p>Uczniowie słuchają.</p>
<p>Utrwalenie materiału Podsumowanie treści</p>	<p>Projekcja filmu.</p>	<p>Katecheta dokonuje projekcji filmu z przesłaniem Ojca Świętego Franciszka, zachęcającego do modlitwy za ludy Afryki. https://www.youtube.com/watch?v=sLOTv0uaUhc [dostępny: 25.09.2020].</p>	<p>Uczniowie: słuchają i oglądają.</p>
<p>Zapis do zeszytu</p>	<p>Zapis, zeszyt.</p>	<p>Katecheta prosi uczniów o otwarcie zeszytów i zapisanie wniosków (werdyktu sądu z metody trybunału).</p>	<p>Uczniowie zapisują notatkę.</p>
<p>Czynności końcowe - zadanie domowe - komunikaty duszpasterskie - Modlitwa</p>	<p>Zapis, zeszyt.</p>	<p>Katecheta prosi uczniów o wykonanie zadania domowego, które polega na przeprowadzeniu rozmowy z domownikami, kolegami i koleżankami na temat Kościoła prześladowanego.</p> <p>Katecheta nagradza uczniów poprzez plusy lub oceny wpisywane do dziennika.</p> <p>Katecheta przypomina uczniom o tym, że listopad jest szczególnym miesiącem modlitw za zmarłych. Zachęca uczniów do modlitwy za zamordowanych chrześcijan, którzy zginęli za wiarę w Chrystusa.</p>	<p>Uczniowie słuchają.</p> <p>Uczniowie słuchają</p>

	Ekspozycja slajdu. Recytacja modlitwy.	Katecheta: <i>Powstańmy i pomódlmy się.</i> Katecheta dokonuje ekspozycja slajdu z modlitwą (załącznik nr 3 - Psalm 28). <i>Królowo wyznawców, módl się za nami.</i> Katecheta żegna się z uczniami: <i>Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.</i>	Uczniowie recytują modlitwę wraz z katechetą. Uczniowie odpowiadają: <i>Na wieki wieków. Amen!</i>
--	---	--	---

Załącznik nr 1

Trybunał.

Katecheta dzieli uczniów na zespoły:

- zespół sędziów (3 osoby, w tym jeden przewodniczący). Zadaniem sędziów jest wysłuchanie stanowiska prokuratorów, adwokatów oraz teologów i wydanie ostatecznych wniosków. Przewodniczący otwiera przewód sądowy, określa przedmiot rozprawy (sytuacja prześladowanych chrześcijan. Kościół w Republice Środkowoafrykańskiej), czuwa nad przebiegiem;
 - zespół prokuratorów (5 osoby, w tym jeden przewodniczący). Zadaniem prokuratorów jest dokonanie analizy sytuacji prześladowanych chrześcijan (dane z filmu oraz załącznik nr 2);
 - zespół adwokatów (4 osoby, w tym jeden przewodniczący). Zadaniem adwokatów jest znalezienie możliwości pomocy prześladowanym chrześcijanom;
 - zespół teologów (4 osoby, w tym jeden przewodniczący). Zadaniem teologów jest uzasadnienie pomocy prześladowanym w oparciu o przykazanie miłości Boga i bliźniego (Mk 12,28-34);
 - obserwatorzy (2 osoby). Zadaniem obserwatorów jest nadzór na pracami zespołów.
- Zadaniem przewodniczących jest sukcesywne dostarczanie wyników prac sędziom oraz ostateczne przedstawienie wyników prac w zespołach przed sądem.
- Ilość uczniów w poszczególnych zespołach uzależniona jest od ilości uczniów w danej klasie.

Załącznik nr 2.

PODARUJ NADZIEJĘ

Republika Środkowoafrykańska

Liczba ludności ogółem: 5,6 mln

Religie: chrześcijaństwo: 73,5 % ; islam: 13,8 % ; inne : 12,7 %

Populacja kraju zwiększyła się od czasu odzyskania niepodległości niemal 5-krotnie. W 1960 kraj liczył 1 232 000 mieszkańców, a w 2017 populacja liczy ponad 5,6 mln mieszkańców. Na ludność kraju składa się ponad 80 grup etnicznych, każda posługująca się własnym językiem. Do największych grup etnicznych należą: Banda, Gbaja, Sango, Ngbandi (w tym Yakoma), Manja, Fulani i Ngbaka[

Nową konstytucję Republiki Środkowej Afryki (RŚA) zatwierdzono w referendum 13 grudnia 2015 r. i ogłoszono 30 marca 2016 r. Oznacza ona koniec przemian politycznych, które nastąpiły po kryzysie z marca 2013 r., kiedy rebelianci z koalicji Séléka przejęli stolicę i objęli władzę w kraju. Konstytucja zastąpiła kartę przejściową, obowiązującą od lipca 2013 r. Preambuła nowej konstytucji uznaje religijną i kulturową różnorodność narodu środkowoafrykańskiego. Artykuł 8. gwarantuje „wolność sumienia, zgromadzeń swobodnego praktykowania wiary” oraz zabrania „wszelkich form religijnego fundamentalizmu i nietolerancji”. Artykuł 18. głosi świecki charakter państwa. Umowę ramową ze Stolicą Apostolską, będącą odpowiednikiem konkordatu, rząd RŚA podpisał 6 września 2016 r. Grupy wyznaniowe, z wyjątkiem wyznawców religii tradycyjnych, podlegają obowiązkowi rejestracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Bezpieczeństwa Publicznego. Można odmówić rejestracji, jeśli uzna się, że grupa stanowi zagrożenie dla moralności publicznej i/lub spokoju społecznego. Procedura jest bezpłatna i zapewnia oficjalne zatwierdzenie wyznania oraz płynące z tego korzyści, w tym ulgi podatkowe. Nie ma kar dla grup, które się nie zarejestrują. Zezwolenia na pobyt dla ekspatriantów pracujących z organizacjami religijnymi można odnowić bez większego wysiłku. W ciągu ostatnich kilku lat do RŚA napływały nowe grupy religijne, zwłaszcza Kościoły Zielonoświątkowe, które bez przeszkód odprawiały nabożeństwa. W niektórych przypadkach oficjalne budynki rządowe, jak Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Bangi, dało się wykorzystać do publicznych ceremonii religijnych. Nauka religii nie jest obowiązkowa, ale w większości szkół jest dostępna. Kościół Katolicki posiada sieć szkół we wszystkich dziewięciu diecezjach w kraju. Koordynuje je Stowarzyszenie Szkół Katolickich w Republice Środkowej Afryki - Écoles Catholiques Associées en Centrafrique (ÉCAC), zgodnie z protokołem ustaleń podpisanych z Ministerstwem Edukacji. Cudzoziemcy pracujący w ÉCAC otrzymują bezpłatne pozwolenie na pobyt. Państwowy Uniwersytet w Bangi ma przy swoim kampusie duszpasterstwo katolickie, prowadzone przez jezuitów, oferujące szeroki zakres działań duszpasterskich i kulturalnych. Główne święta chrześcijańskie - Wielki Piątek, Wielkanoc, Wniebowstąpienie, Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny, Wszystkich Świętych i Boże Narodzenie - to święta państwowe. Od 2017 roku główne święta muzułmańskie – Eid al-Fitr i Eid al-Kebir – również są świętami państwowymi. Na początku 2016 r., po kilku miesiącach pokoju, kraj ponownie pogrążył się w konfliktach na tle wyznaniowym, rozpoczętych w 2012 r. Biuro ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej oszacowało liczbę przesiedleńców wewnętrznych: na 7 stycznia 2018 r. to 630 000 osób, a kolejne 545 000 uchodźców zliczono w sąsiednich krajach. To najwyższe liczby od początku kryzysu. Jednak to nie jedyna rana RŚA. Choć edukacja w Republice Środkowoafrykańskiej jest darmowa, a obowiązek szkolny obejmuje dzieci w wieku 6–14 lat, to jednak poważnym problemem jest wysoce rozpowszechniona praca dzieci.

Według UNICEF 63,5% dzieci w wieku od 5 do 14 lat musi pracować. Zjawisko jest szczególnie widoczne w regionach wiejskich. Dzieci pracują w rolnictwie, górnictwie diamentów, pomocy domowej, hodowli bydła, a także przy utrzymaniu dróg. Są również

zmuszane do pracy w kopalniach uranu, gdzie przyjmują śmiertelne dawki napromieniowania. Kolejnym problemem jest analfabetyzm. Wśród mężczyzn w wieku 15–24 lat wskaźnik alfabetyzacji wynosi 72,3%, a wśród kobiet w tym samym przedziale wiekowym 59,1%. Wśród dorosłych ponad połowa nie umie czytać ani pisać. Dodatkowo szacunki ONZ mówią, że około 11% populacji w wieku od 15 do 49 lat jest nosicielem wirusa HIV. RŚA to jeden z najbiedniejszych i najmniej bezpiecznych krajów na świecie. W ostatnim czasie doszło do wielu aktów dyskryminacji i brutalnych ataków, w tym zabójstw odwetowych między różnymi społecznościami. W Bangi przemoc udaje się opanować stosunkowo szybko, poza stolicą, jest to niemożliwe. Przywrócenie pokoju zależy od szybkości interwencji, podejmowanych przez misję ONZ (MINUSCA) i stopnia pośrednictwa Kościoła Katolickiego. Dlatego władze Kościoła wzywały do zaprzestania przemocy na tle religijnym. W odpowiedzi na napaść z 4 października 2016 r. kardynał Dieudonné Nzapalainga, arcybiskup Bangi, 12 października poprowadził pokojowy marsz, wiodący z Trzeciej Dzielnicy do PK5 i z powrotem. Spotkał się z członkami grup zbrojnych, w tym Abdoulem Dandą, który przekazał mu mężczyznę przetrzymywanego przez dwa tygodnie jako zakładnika. Akcje milicyjne często powodują odwet między grupami religijnymi, a ofiarami niejednokrotnie padają chrześcijanie. Podjęto jednocześnie niezwykle inicjatywy, mające na celu poprawę stosunków między wspólnotami chrześcijańskimi i muzułmańskimi. Po tym, jak 11 lutego 2016 r. lokalni liderzy z PK5 i Boeinga podpisali pakt o nieagresji, muzułmanie zyskali dostęp do korzystania ze swojego cmentarza w Boeingu, znajdującego się pięć kilometrów od PK5.

Wobec braku dialogu międzywyznaniowego, w kraju dochodziło do szeregu kradzieży, uprowadzeń i zniszczeń materialnych. W piątek, 22 września 2017 r., około godziny 16:00, bojówki Antybalaka przybyły, aby ukraść kozy w wiosce Caf-Bangui, zabijając przy tym 40 osób. Dzień później oddziały Séléka zaatakowała wioskę Mbingo, 10 kilometrów od Kembé. Kościoły, katolicki i ewangelicki, w Kembé chroniły wieluprzesiedleńców z Caf-Bangui, których milicja zmusiła do opuszczenia kościelnych murów. 10 października Kembé zostało ostrzelane. W walkach, które rozpoczęły się o 4:00 rano i trwały do południa, zginęło 150 osób. Księża ubolewali nad faktem, że wielu katolików oraz kilku radnych parafialnych i katechetów dołączyło do Antybalaki i zwróciło się przeciwko nim.

Ostatecznie opuścili Kembé, aby ratować życie. Episkopat RŚA konsekwentnie zaprzeczał, że konflikty w kraju miały charakter religijny, bowiem należy wskazać, iż w około 80 procentach na terenie kraju działają różne ugrupowania zbrojne, gdzie konflikt wciąż narasta.

Republika Środkowoafrykańska wymaga przede wszystkim wewnętrznego pokoju, z którego można zbudować lepszy kraj. Nasi bracia i siostry z RŚA potrzebują naszego wsparcia duchowego i materialnego. Dlatego - podarujmy im nadzieję!

Ks. dr Andrzej Paś

Załącznik nr 3.

Psalm 28

Błaganie i dziękczynienie.

1 Do Ciebie, Panie, wołam, Skało moja,
nie bądź wobec mnie głuchy,
bym wobec Twego milczenia nie stał się
jak ci, którzy zstępują do grobu.

2 Usłysz głos mego błagania,
gdy wołam do Ciebie,
gdy wznoszę ręce

do świętego przybytku Twego.

3 Nie gub mnie z występnyimi
i z tymi, co czynią nieprawość,
co rozmawiają przyjaźnie z bliźnimi,
a w duszy żywią zły zamiar.

4 Odpłać im według ich czynów
i według złości ich postępków!
Według dzieła ich rąk im odpłać,
oddaj im własnymi ich czynami!

5 Skoro nie zważają na czyny Pana
ani na dzieła rąk Jego:
niechaj On ich zniszczy, a nie odbuduje!

6 Błogosławiony Pan, usłyszał bowiem
głos mego błagania,

7 Pan moją mocą i tarczą!

Moje serce Jemu zaufało:

Doznałem pomocy, więc moje serce się cieszy
i pieśnią moją Go sławię.

8 Pan jest mocą zbawczą dla swojego ludu,
twierdzą zbawienia dla swego pomazańca.

9 Ocal Twój lud

i błogosław Twemu dziedzictwu,
bądź im pasterzem, [na rękę] nieś ich na wieki.